

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Mgr. A. B.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. Č., advokátom v B., proti odporcom **1/ A. Š.**, bývajúcej v B., **2/ MUDr. J. R.**, bývajúcemu v S., **o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C 58/2005, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. apríla 2007 sp. zn. 8 Co 149/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. apríla 2007 sp. zn. 8 Co 149/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. januára 2006 č. k. 17 C 58/2005 – 59 návrh na určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu (zo 14. októbra 2004) nachádzajúceho sa v B. danej navrhovateľke odporkyňou 1/ zamietol a odporcom náhradu trov konania nepriznal. Uviedol, že postavenie účastníka konania vyjadruje stav vyplývajúci z hmotného práva. Účastník konania, ktorý je nositeľom tvrdeného hmotného práva alebo oprávnenia má aktívnu vecnú legitimáciu a účastník konania, ktorý je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, má pasívnu vecnú legitimáciu. Súd môže návrhu vyhovieť len vtedy, ak smeruje proti osobe, ktorá je nositeľom hmotno-právnej povinnosti a ak sa táto skutočnosť nepreukáže, musí návrh zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie. Vzhľadom k tomu, že vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej sa nachádza predmetný byt, nie sú od 24.2.2005 odporcovia, nemajú v konaní ani pasívnu vecnú legitimáciu. O trovách konania rozhodol podľa 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. apríla 2007 sp. zn. 8 Co 14/2007 odvolanie navrhovateľky ako oneskorene podané odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že napadnutý rozsudok po neúspešných pokusoch o doručenie (12.2.2007 a 13.2.2007) bol uložený na pošte 13.2.2007 t.j. utorok - riadny pracovný deň, ktorú skutočnosť osvedčuje doručienka (verejná listina) založená v spise (č.l.

64). Navrhovateľka si rozsudok prevzala osobne 1.3.2007. Keďže v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. sa tretí deň od uloženia zásielky považuje za deň doručenia, zákonom stanovená 15 - dňová lehota na podanie odvolania začala navrhovateľke plynúť dňom 17.2.2007 (3. deň od 14.2.2007) a táto jej plynula do 5.3.2007 vrátane (dňa 3.3.2007 15. deň bola totiž sobota) t.j. pondelok – riadny pracovný deň. Preto bolo odvolanie podané osobne na súde prvého stupňa 13.3.2007 po uplynutí zákonnej 15 – dňovej lehoty, čo bráni jeho vecnému prejednaniu. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Žiadala ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že odmietnutím odvolania je bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože neboli splnené zákonné podmienky náhradného doručenia rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu, že sa v čase jeho doručovania (v dňoch 12. a 13.2.2007) nenachádzala v mieste doručenia. K dovolaniu pripojila čestné prehlásenie, podľa ktorého bola v čase od 10.2.2007 do 14.2.2007 na návšteve u I. B., bývajúcej v N., ktorú musela predčasne ukončiť zo špecifikovaných zdravotných dôvodov (podľa priloženého lekárskeho potvrdenia).

Odporcovia sa k dovolaniu nevyjadrili (nebolo im doručené).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné,

pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Navrhovateľkou je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, teda rozhodnutie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jej dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na námietku dovolateľky, ako aj s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľkou priamo namietanou (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným).

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania bolo v dovolacom konaní osobitne skúmané, či postupom súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V prejednávanej veci navrhovateľka prípustnosť dovolania odôvodnila vadou konania uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v tom, že odvolací súd odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci neboli splnené podmienky na takýto postup. Dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľka vytýka uvedenú vadu konania odvolaciemu súdu dôvodne.

Pod odňatím možnosti účastníka konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv

a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. (ako oneskorene podané) v prípade, že podmienky preň neboli splnené, nakoľko odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (viď R 23/1994).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na podanie odvolania treba považovať deň doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 47 ods. 1 O.s.p. do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon a ostatné písomnosti, ak to nariadi súd. Postup súdu pri doručovaní písomností určených do vlastných rúk adresáta, ktorý nebol zastihnutý, je upravený v § 47 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého (účinného do 15.10.2008), ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Vyššie citované ustanovenie § 47 ods. 2 O.s.p. upravuje zákonnú fikciu doručenia, podľa ktorej sa za tam stanovených podmienok písomnosť považuje za doručенú uplynutím posledného dňa trojdňovej lehoty počítanej odo dňa, kedy bola písomnosť uložená na pošte. Ide o procesnú lehotu určenú podľa dní, za začiatok ktorej treba považovať deň uloženia písomnosti na pošte a ktorá končí uplynutím jej posledného dňa.

Úpravou tohto tzv. náhradného doručenia zákonodarca nepochybne sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní alebo dokonca zmariť konanie a zabezpečiť tak plynulý priebeh súdneho konania. Pre vznik fikcie doručenia zakotvenej v tomto ustanovení (.... považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia)

je predpísané súčasne splnenie nasledovných podmienok : a/ možnosť náhradného doručenia nie je zákonom vylúčená (§ 114 ods. 4 O.s.p.), b/ adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržoval, c/ doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), d/ druhý pokus o doručenie zostal tiež bezvýsledný, e/ adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, f/ adresát si zásielku do troch dní od upovedomenia nevyzdvihol. Pokiaľ z týchto podmienok nie je splnená čo len jedna, neuplatní sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. (účinného do 15.10.2008).

Ako vyplýva z obsahu spisu, predovšetkým z doručienky založenej v spise na č.l. 64, bola zásielka s rozsudkom súdu prvého stupňa navrhovateľke doručovaná na adresu jej trvalého bydliska v B. najskôr 12.2.2007 a potom 13.2.2007. Oba pokusy boli neúspešné a zásielka bola uložená 13.2.2007 na pošte. Predmetnú zásielku si navrhovateľka prevzala na pošte 1.3.2007. Ako vyplýva z čestného prehlásenia I. B., bytom v N., z 18.6.2007, navrhovateľka bola u nej na návšteve v dňoch od 10.2. do 14.2.2007. Teda navrhovateľka sa v dňoch 12.2.2007 a 13.2.2007 v mieste jej trvalého bydliska, t.j. v B., nezdržiavala. Potom tvrdenia navrhovateľky o jej nezdržiavaní sa v čase doručovania predmetnej zásielky s rozsudkom súdu prvého stupňa v mieste doručenia sú opodstatnené.

Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nebol v plnom rozsahu zachovaný postup určený ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p. (účinným do 15.10.2008), len v prípade dodržania ktorého môže byť na pošte uložená zásielka považovaná za doručeníú. Navrhovateľka, ktorej mal byť doručený rozsudok súdu prvého stupňa do vlastných rúk, sa v čase doručenia tejto písomnosti nezdržiavala na adrese doručenia, preto nedošlo k jej účinnému doručeniu. Keďže nemožno vychádzať z fikcie doručenia rozsudku uplynutím tretieho dňa od jeho uloženia na pošte, nastali právne účinky doručenia až jeho prevzatím adresátkou, t.j. 1.3.2007. Nakoľko v zmysle § 204 ods. 1 O.s.p. platného v čase vydania rozhodnutia, posledný deň odvolacej lehoty pripadol na deň 16.3.2007, odvolanie navrhovateľky, ktoré podala osobne na súde prvého stupňa 13.3.2007, bolo preto podané včas, v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ teda odvolací súd jej opravný prostriedok odmietol ako oneskorene podaný, bola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto

vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne.

Podľa § 211 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.6.2007 po predložení veci odvolaciemu súdu odvolací súd doručí odvolanie proti rozhodnutiu ostatným účastníkom a vyzve ich, aby sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy k odvolaniu vyjadrili, ak to považujú za potrebné. Odvolací súd bol teda povinný doručiť každé odvolanie a porušenie tohto procesného postupu má za následok vadu odvolacieho konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľka odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podala 13.3.2007 a odvolaciemu súdu bola predmetná vec predložená na rozhodnutie o dovolaní 23.3.2007 (č.l. 68), teda za účinnosti zákona č. 341/2005 Z. z., ktorého ustanovenie § 211 bolo účinné do 30.6.2007. Tým, že odvolací súd nedoručil odvolanie navrhovateľky proti rozsudku súdu prvého stupňa ostatným účastníkom konania, odňal im možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Adriána Borovská